

План рада на наставном предметуНазив предмета : **Увод у студије безбедности**

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број кредита	Фонд часова
СНБ 1.8	Обавезни	II	6	45+15

Циљеви предмета	Циљ предмета је увођење студената у студије безбедности као научне дисциплине, кроз анализу кључних промена у промишљању безбедности (личне, националне, регионалне, глобалне). У склопу увођења у дисциплину, студенти ће стећи основна знања о настанку и развоју студија безбедности, различитим тематским областима и диференцираним нивоима истраживања, основним теоријским приступима и безбедносним праксама.
Исход изучавања	Усвајање и овладавање комплексним теоријским оквиром студија безбедности, поређење и разликовање посебних теоријских приступа, усвајање кључних безбедносних појмова и њихово операционализовање, развијање критичког односа и утврђивање недостатака конкретних теоријских приступа у студијама безбедности.
Садржај и структура предмета	<ol style="list-style-type: none">1) Појам безбедности2) Развој студија безбедности3) Традиционални приступи у студијама безбедности4) Алтернативни приступи у студијама безбедности5) Копенхашка школа студија безбедности6) Војна безбедност7) Политичка безбедност8) Економска безбедност9) Социјетална безбедност10) Еколошка безбедност11) Нивои анализе у студијама безбедности12) Људска безбедност13) Национална безбедност14) Регионална безбедност15) Глобална безбедност

ПРЕДАВАЊА		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Појам безбедности (порекло појма, концепт безбедности, изазови, ризици и претње, перцепција претњи, савремене безбедносне претње)	3
II	Развој студија безбедности (интелектуални темељи студија безбедности, стратешке студије, алтернативне струје, у периоду и након Хладног рата, покретачке снаге студија безбедности)	3
III	Традиционални приступи у студијама безбедности (реализам, либерализам)	3
IV	Алтернативни приступи у студијама безбедности (социјални конструктивизам, критичке теорије, феминистички приступи и постструктурализам)	3
V	Копенхашка школа студија безбедности (теорија секуритизације, секторски приступ и теорија регионалног безбедносног комплекса)	3
VI	Војна безбедност (војна безбедност у периоду и након Хладног рата, одређење рата и врсте ратова, међународно право оружаних сукоба, пролиферација, разоружање и контрола наоружања)	3
VII	Политичка безбедност (снаге државе, безбедносне претње у политичком сектору, тероризам)	3
VIII	Економска безбедност (одређење економске безбедности, претње у економском сектору)	3
IX	Социјетална безбедност (социјетални сектор и претње у социјеталном сектору безбедности)	3
X	Еколошка безбедност (еколошки сектор и претње, секуритизација животне средине)	3
XI	Нивои анализе у студијама безбедности (проблем акције и структуре и нивои анализе у студијама безбедности)	3
XII	Људска безбедност (историјат односа државе и људске безбедности, концепт и критика људске безбедности)	3
XIII	Национална безбедност (концепт националне безбедности, национални интерес и национални идентитет, моћ и снага, однос националне и међународне безбедности)	3
XIV	Регионална безбедност (регион и студије безбедности, регионалне безбедносне организације, европска безбедносна архитектура)	3
XV	Глобална безбедност (међународни систем, глобализација и међународна безбедност)	3

ВЕЖБЕ		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Појам безбедности (анализа и критика концепта)	1
II	Развој студија безбедности (покретачке снаге: часописи, институти, високошколске установе...)	1
III	Традиционални приступи у студијама безбедности (критика традиционалних теоријских приступа)	1
IV	Алтернативни приступи у студијама безбедности (критика алтернативних теоријских приступа)	1
V	Копенхашка школа студија безбедности (критика теоријских приступа који су развијани у оквиру Копенхашке школе)	1
VI	Војна безбедност (класификација ратова, ново оружје за 21. век)	1
VII	Политичка безбедност (најпознатији терористички напади у периоду и након Хладног рата)	1
VIII	Економска безбедност (претње и секуритизујући актери у економском сектору)	1
IX	Социјетална безбедност (претње и секуритизујући актери у социјеталном сектору)	1
X	Еколошка безбедност (претње и секуритизујући актери у еколошком сектору)	1
XI	Нивои анализе у студијама безбедности	1
XII	Људска безбедност (представљање различитих димензија људске безбедности)	1
XIII	Национална безбедност (Стратегија националне безбедности Републике Србије из 2009. године)	1
XIV	Регионална безбедност (регионалне безбедносне организације значајне за Републику Србију, Западни Балкан)	1
XV	Глобална безбедност (претње глобалној безбедности и провајдери, оружје за 21. век)	1

Облици извођења наставе	предавања са дискусијом, вежбе и практичан рад, колоквијум (припрема, спровођење и оцењивање), семинарски рад, индивидуално читање литературе	
Начин оцењивања на предмету	предиспитне обавезе: 40 поена (активност током наставе 20, колоквијуми 20) испит: до 60 поена;	
Литература	обавезна	Ејдус, Ф. (2012). <i>Међународна безбедност: теорије, сектори и нивои</i> . Београд: Службени гласник.
	допунска	Вилијамс, П. (Ур.) (2011). <i>Увод у студије безбедности</i> . Београд: Факултет безбедности (изабрана поглавља). Collins, А. (ур.) (2010). <i>Suvremene sigurnosne studije</i> . Zagreb: Politička kultura. Цветковић, В. (Ур.) (2010). <i>Ризик, моћ, заштита (Увођење у науке безбедности)</i> . Београд: Факултет безбедности. (изабрана поглавља). Ђорђевић, И. и Кековић, З. (2011). <i>Концепт људске безбедности – алтернативе или нужност</i> . <i>Безбедност</i> 53(2), 90-114. Ђорђевић, И. и Мијалковски, М. (2011). <i>Национална моћ у условима глобализације</i> . <i>Национални интерес</i> 7(1), 319-346.
Подаци о наставницима и сарадницима на предмету	доц. др Светлана Станаревић Е-mail: stanarevic@fb.bg.ac.rs Консултације: четвртак 12,00 до 14,00 Ванредни професор, др Ивица Ђорђевић Е-mail: djivica@gmail.com Консултације: среда од 10,00 до 12,00 Асистент Милан Липовац, МСц Е-mail: lipovac@fb.bg.ac.rs Консултације: среда од 10,35 до 15,00	

УВОД У СТУДИЈЕ БЕЗБЕДНОСТИ - ИСПИТНА ПИТАЊА -

ПРВИ ДЕО (Теоријски приступи у студијама безбедности)

1. Историјско порекло појма безбедности
2. „Дефиниција“ и концепт безбедности
3. Појам и класификација изазова, ризика и претњи безбедности
4. Перцепција изазова, ризика и претњи
5. Савремени безбедносни изазови, ризици и претње
6. Интелектуални темељи студија безбедности
7. Стратешке студије током Хладног рата
8. Алтернативне струје у студијама безбедности за време Хладног рата
9. Студије безбедности након Хладног рата
10. Покретачке снаге студија безбедности
11. Класични реализам
12. Неореализам
13. Неокласични реализам
14. Социјални конструктивизам
15. Теорија либералног мира ТЛМ
16. Теорија демократског мира ТДМ
17. Неолиберални институционализам
18. Безбедносна заједница
19. Критичке теорије
20. Феминистички приступи
21. Постструктурализам
22. Постколонијалне студије безбедности
23. Дискурс и анализа дискурса
24. Настанак Копенхашке школе
25. Теорија секуритизације
26. Секторски приступ
27. Теорија регионалног безбедносног комплекса

ДРУГИ ДЕО (Сектори безбедности)

1. Хладни рат и војна безбедност
2. Завршетак хладног рата и војна безбедност
3. Динамика сектора војне безбедности
4. Рат: историја, дефиниције
5. Узроци рата
6. Врсте ратова
7. Међународно право оружаних сукоба
8. Пролиферација, разоружање и контрола оружја
9. Политички сектор безбедности

10. Снаге државе
11. Политичке претње
12. Намерне и структурне претње
13. Тероризам
14. Тематизација економских претњи у Стратегијама националне безбедности и институционалне промене.
15. Значења економске безбедности
16. Економски сектор безбедности
17. Економске претње по безбедности појединца
18. Економске претње по безбедности државе
19. Економске претње на нивоу међународног система
20. Увод у социјетални сектор безбедности
21. Сектор социјеталне безбедности
22. Претње социјеталној безбедности
23. Еколошка безбедност, секуритизација животне средине
24. Еколошки сектор безбедности
25. Еколошке претње безбедности

ТРЕЋИ ДЕО (Нивои анализе у студијама безбедности)

1. Концепт националне безбедности
2. Национална безбедност и национални интереси
3. Национална безбедност и национални идентитет
4. Национална безбедност и моћ
5. Национална безбедност, елементи силе у МО и снага државе
6. Национална и међународна безбедност
7. Регион и студије безбедности
8. Регионалне безбедносне организације
9. Европска безбедносна архитектура
10. Међународни систем и безбедност
11. Поларност и међународна безбедност
12. Глобализација и међународна безбедност
13. Различите школе мишљења о глобализацији
14. Хипотезе о утицају глобализације на националну и међународну безбедност
15. Историјат односа државне и људске безбедности
16. Концепт људске безбедности
17. Критика људске безбедности

ДОПУНСКА ПИТАЊА

1. Изазови, ризици и претње у Стратегији националне безбедности Републике Србије из 2009. године

2. Мелски (Мелијански) дијалог
3. Покрет Несврстаних
4. Међународна позиција СФРЈ током Хладног рата
5. Домаћи научни часописи у којима се објављују научни радови из области безбедности
6. Берлински зид
7. „Дуги телеграм Мистера ИКС“
8. Навести неколико примера када су истраживачки безбедности (научници, истраживачи, професори, односно они који су се безбедношћу бавили на теоријском нивоу), постали политички саветници или извршиоци/налогодавци конкретних безбедносних политика
9. 9/11
10. Представити један рад у домаћем научном часопису који се односи на Копенхашку школу студија безбедности
11. Поделе, односно класификације ратова (класификације које нису наведене у Ејдусовој књизи)
12. Ново оружје за 21. век
13. Демократска Република Кореја (Северна Кореја)
14. Навести три одређења тероризма страних аутора
15. Навести три одређења тероризма правних аката страних држава
16. Меморандум САНУ (1986)
17. Еколошке претње у Републици Србији
18. Одређење националне безбедности у Стратегији националне безбедности из 2009. године
19. Одређење националног интереса у Стратегији националне безбедности из 2009. године
20. Одређење националног идентитета у Стратегији националне безбедности из 2009. године
21. Западни Балкан
22. Претње глобалној безбедности
23. Провајдери глобалне безбедности